

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

57. In eode Festo tripart. Pone me ut signaculum super cor tuum. Cant. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

signe ad mortem.

quibus semper vicit. Nam & in extremo spiritu certavit, & vicit legiones tartareas, ad iura viribus Angelorum, & decem millibus martyrum, quibus erat devotissima. Hi enim fortes pro Christo bellatores ei adfuerunt in morte, prout sponderant ipsi, dum quondam eorum festivitatem magna celebraret pietate. Nec absuit in hoc ultimo paelio MARIA & JOSEPH auxilium, quibus ab ineunte aetate obsequium devotissimum obulerat, in quibus & post Christum totam fiduciam collocarat, hunc in Advocatum & Patronum, illam in matrem sibi eligens. Undique ergo celestis munita praesidio, nihil potuit timere in extremo hoc certamine: licet tunc inferi omnes exerant vires, & totam Satan iram suam effundat, & impetum, sciens quia modicum tempus habet. Sed potuit cum S. Martino dicere: *Quid hic nullus cruenta bestia? Nihil in me fuisse reperies, tartareus te. senectus remerge cum confusione tua.* Sic nempe in portis mortis existens, portas hostis confregit, hoc est, vicit omnes ejus vires & machinas. Atque in ipsa verum est: *Non confundetur, cum loquatur inimicus suis in porta.* Illud quoque quod de muliere forti scriptum est, in ipsa locum habuit: *Fortitudo & decor indumentum ejus, & videbit in die novissimo.*

Apoc. 12.

2/1/26.

2/1/26.

Ad hanc igitur Duce[m] & mulierem fortem recurrant fidenter quicumque sub vexillo crucis certant contra vitia & peccata, contra tentationes Daemonis infultus. Quia certum in omni certamine victoriam tulit, hoc ipsum apud Deum promeruit, ut possit efficaciter auxiliari hiis qui tentantur, sicut ejus patrocinium accurrant. Ejus quoque opem implorant illi, quorum professio est Christo generare filios, haec enim fecunda mater in Israel est, mater generationis timentis Deum, omnibus praebens exemplum, quomodo concipere debeant & lovare Spiritum Dei, & zelum amaram.

EODEM FESTO

Leet. 36. r. partita.

Pans me ut signaculum super cor tuum, &c. Cant. 8.

PARS II. Quomodo Dicit S. Teresa in quertia. ut signaculum cordi ejus fuerit. 26. 26. 26.

Vitis modis Deus solet homines ad se allicere, quosdam melle dulcedinis, quosdam felite amaritudinis: quosdam trahit funiculis amoris, quosdam fuitibus timoris quodammodo compellit: *A timore tuo, Domine, concepimus, & parturivimus spiritum saluum*, dicunt quidam apud Haïam: *In charitate perparavi dilecti, ideo attraxite, miserans tui*, dicitur apud Oseam. Et rursus: *In funiculo Adam traham eos, in vinculo charitatis.* Ecce melle dulcedinis, ecce suavitas lucis & pacis, ecce via amoris. Sed audi alium modum, aliamque viam amaritudinis & felis: *Sequam viam tuam spiritu, & sequam mactera, & semitas suas non inveniet, & dicit. Viam & revertar.* Haec spinae, sunt angores & remotas conscientiae, aliaque afflictiones, quae ad Deum

cogunt reverti, & viam aliam inire. Felices interim, qui quicumque via, quocumque modo, vel funiculis delicantibus, vel fuitibus praevidis Deum trahentem sequantur.

Utrouque modo Deus ad se traxit S. Teresiam, ut ipsa fateretur in descriptione vitae suae. Primum quidem scintillas divini amoris cordi ejus immittebat jam a pueritia, cum annum ageret octavum, vel nonum, & haec quidem scintillae sublucecebant, & igniculum in ejus corde accendebant. Hinc mire afficiebatur lectioni pie, & maxime lectioni vitae Sanctorum Martyrum. Hinc vacabat pro capiti ingenio cum quodam suo fratre, aetate vix eam superante; & admirabatur, intelligens quod illi pueri pro amore Dei passi, in divinae mox gloriae confortium transivissent; videbaturque ei quod exiguo sane pretio caelestis illius gloriae fructum emerent. Quapropter & ipsa ignequebat, accendebaturque in ea desiderium pro Christo moriendi, ut his fruere bonis, quae legebat in coelis reposita his qui pro amore Dei paterentur. An non tibi videtur in illa adhuc tenera aetate illud ex ore Domini cordis auribus percepisse, *Ponere ut signaculum super cor tuum, quia fortis ut mors dilectio?* Desiderium enim illud igitur jam cordis ejus erat quoddam signaculum, quo obfiguraretur Sponsa aeterno haec renella Sponsa.

Immo quia desiderium illud non sine quadam efficacia erat, jam conferebat cum fratre de medicis quibus possent ad Martyrium pertinere, & amorem in corde latentem effectum demonstrat. Subibatque pueriles eorum animos haud puerile consilium, de eundo peregrinatio ad Mauros infideles, si tempore & eleemosynam, ut ipsi intelligentes hos esse Christianorum filios, propter fidem capite mulderent, aut sanguinem eorum funderent; & quidem videbatur eis esse ad id sufficiens animus, si modo impedimentum a parentibus non nasceretur. Ecce, non solum ponebat super cor suum signaculum sponsi, sive ipsum sponsum, sed etiam ponebat super brachium suum, quia fortis ut mors dilectio jam in ea inchoabatur. Sicut per eorundem desideria, ita per brachium effectus & operae designantur. Ipsa itaque non conceperat desiderium inane pro Christo patiendo, sed illud ad effectum deducere, quoad in se erat, penetrabat. Et quia impediebatur a parentibus carnis, ad patrem spirituum sese cum fratre convertebat, & ad Jesum Sponsum suum, mire exiliens in spiritu, dum audiret gloriam illam esse aeternam, quam promisit diligentibus se, & patientibus pro dilectione sua. Quapropter aeternitatis gloriae hujus quodam gustu & promulsa illa, repetebat cum fratre, continuo quasi in obituro: *In aeternum in aeternum, in aeternum in aeternum cum Christo gaudere, & quomodo desiderabile! O nullus labor, nullus dolor, nulla sanguinis profusio pro hac aeternitate detestanda! O felix tempus, quod in gaudii hujus aeterni memoria & progressu impenditur.*

Quomodo S. Teresiam ad se Deum primo traxerit.

Teresia sua esp.

Cant. 8.

Initia pueri & dilectionis S. Teresiae signaculum.

Sic.

Sic alliciebat eam dilectus, se imprimens cordi ejus, & brachio ejus, ut fignaculum. Sic & ipsa alliciebat ad se dilectum facis adpirationibus, ardentibusque desideris & alloquiis, pro ipso optans, vel etiam crucem fundere. Merito, vel in hac tenella ætate, de ipsa dicere possumus, quod olim de Sponsa Sponsus: *Sicut vitæ cocineæ labia tua, & eloquium tuum dulce?* Quare sicut vitæ, quia vitæ alligare solet & attrahere, ac concludere, quod diffuere possit & dispergi sic labia divini amoris colligant sibi Sponsi amorem, ne diffuere aut abiret. Quare sicut vitæ cocineæ? Quia cogitatio ejus omnis & desiderium rubeo passionis colore tingebatur, ac de hac re cum Sponso erat ejus alloquium. Verè ergo eloquium dulce, quod de amore tractat & passione, instar funiculi cocineæ trahit ad se Sponsi sanguinum dilectionem. De hac re Gillibertus Abbas serm. 24. in Cantie. sic dicitur: *Non decens Sponsam nisi verba dulcis, verba amoris, verba que delicati funiculi vice fungantur, verba que Sponsum irretiant, & trahant vinculo caritatis. Felix anima que novit hujusmodi dulcium verborum mestere retia, quibus Jesum illaqueat, alligat verbum Patri, animi affectibus vel affectibus Christum includat.* Ita ille.

Quomodo labia S. Teresæ sint sicut vitæ cocineæ. Cant. 4.

S. Teresæ ex crescentia suorum tepida.

Vita sua.

Libri curiosi quamvis obsequia.

Secundò itaque traxit Teresam Deus quasi quibusdam funibus, & lacu vanitatis extraxit, ne insingeretur in limo profundis. Missa fuit à Patre in quoddam Monasterium, ut ibi cum sodalibus coævius institueretur, in his quibus solet ætas adolescentularum erudiri. Illic rursus ei ad salutem lux nova affulsit, sæculi vanitatem demonstrans, laqueosque & pericula, quibus facile poterat involvi, conscientia quoque angoribus eam perterrens. A timore ergo Domini, cepit novum concipere spiritum salutis, verita periculum damnationis. Hoc ipsa enarrat c. 3. vitæ suæ. Ibi rursus affluere cepit pietati, sed non sine confustatione gravi. *Status religionis, inquit ipsa, mihi certior videbatur, sed cum ad illum mecum inclinaver, cepi vim aliquam mihi inferre, ut illuc voluntatem flecterem, tribusque mensibus in quodam confitium fui contra me ipsam. Hæcque ratio finem dedidit confitium, quod poena est afflictiones tolerando in religione, non possent esse graviores poenis purgatorii aut inferni. Cum ergo meruissem jam infernum, dicebam non debere mihi esse grave, si reliquum vitæ meæ transgerem velut in perigatorio, & sic postmodum rursus eadem oculum peterem. Vario itaque timore eam ad se traherebat Deus, ut faniculis vanitatis, nontam dissolutis, quam dissipatis, sequeretur veritatem, quæ licet quandoque ab eâ amata fuerat, non tamen videbatur amara. Multum vero adjuta fuit conversatio ne familiaris cujusdam Religiosæ timorata, quæ ei continuo loquebatur de Deo, ac rebus divinis, enarrabatque se idem maxime Religionis statum adsumpsisse, quod ex Evangelio audivisset, & cordi illud firmiter appressisset: *Multis sunt vocati, pauci vero electi.* Hoc igitur sancto probationis timore illa animum Teresæ concutebat, ita ut paulatim in ea revivisceret scintilla & desideria pia, igneque primæ ætatis, jamque lectio priorum librorum rursus animo ejus suavitate instillabat, & ad celestem amorem stimulabat. Sic variis modis suos vocat Deus, & ad se periculis revocat. Sic variis viis novit lucem spargere, & æstus charitatis in multos dividere. *Deo Varo hõ mibi qua via spargitur lux, aut dividitur æstus super minis terram?* Rursus ergo cum lucem hanc vocem audiret: *Deum vocat. Teresa Sponsi sui ad cor loquentis: Pone me ut canatur signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum, quia fortis ut mors dilectio, nimirum usque ad mortem & post mortem perdurare debet. Quasi eam verbis Apocalypsis monet: Sponsus: *Charitatem suam primam reliquisti. Memor ergo esto d'apper: unde excideris.***

Nec furtis hoc auribus excepit, quæ triplici post S. Teresam modum sigillo votorum solemnium cor eam de religiofam brachium suum munivit, in memoriam & honorem vitam perennem Sponsi illi se eam dedicans in statu religionis. Hoc triplici funiculis, qui difficile rumpitur, illi colligavit, qui eam selegerat ex utero matris suæ. Nec tamen id fuit sine illa gratia, in qua relictandum erat ad se ipsam, ut eam de

PARS III
Quomodo
Dicit S. T.

Teresæ vitæ
suæ c. 3.

intelligit
reversus pio-

anti agna-

fit.

Terevis sanguinea. Cùm enim inquit ipsa, resolvablem...
Psal. 44. *vide, inclina aurem tuam, & oblitiscere populum suum, & domum patris tui, & concupiscet Rex decorem suum.* Prævaluit & illa ejusdem vox, idemque significans: *Pone me ut signaculum super cor tuum, super brachium tuum, quia fortis ut mors dilectio.* Mors quædam civilis fuit, discessio à paterna domo, quâ renunciabat omni affectu terreno, ut jungeretur cœlesti Sponso: sed instar mortis naturalis ei interius exteriusque infixit dolorem. Prævaluit tamen dilectio, quæ ut mors fortis est, imò morte fortior.

PARS III. **T**ertio, ad sublimiora adhuc eam vocavit & traxit Deus fuculis amoris perfecti: ita ut non contenta sese adstrinxisse votis castitatis obedientiæ, paupertatis, ultierius votum addiderit antea inauditum, & penè inimitabile, se in quacunque re facturam quicquid perfectissimum foret & optimum, Deoque honorificentissimum. An poterat ejus erga Deum amor ulterius progredi? An hoc se voto poterat constringere, nisi illuminatissimis prius oculis è cœlesti luce, & prævia speciali Dei directione? Verè Domine, de te scriptum est meritò: *illuminans tu mirabiliter à montibus æternis.* O quanto lumine sapientiæ & scientiæ salutis hanc sponfam tuam illuminare voluisti, ut & aliis lucem præberet, & quasi in candelabro lucens & ardens, splendorem & ardorem communicaret omnibus qui in domo sunt!

Itaque non sufficit ei obtulisse velut triplex holocaustum, per triplex Religionis votum, sed & quartum omnium perfectissimum holocaustum offerre voluit, per nobilissimum, votum, dum in qualibet respondet se facturam id quod erit perfectissimum. Imitata est Sponsum suum Christum quoad potuit: qui semper perfectissimè est operatus, & de his que concernunt gloriam Patris, dicit: *Quæ placita sunt ei, facio semper;* quidquid ei se suaque omnia in holocaustum unde quaque perfectum obtulit. Magister ipse primus, primumque exemplar consummatæ virtutis. Ipsum ergo posuit Terefa, ut prototypam super cor suum, & super brachium suum voluntatem & omnia opera sua perfectissimè eiovens; ita ut sicut Christo Sponso, ita & huic Sponsæ ardentè amanti illud specialiter con-

veniret: *Eructavit cor meum verbum bonum, dico ego opera mea Regi.* Quod melius verbum posset cor eructare, quam se se voto & promisso ad perfectiora quæque in gratiam Regis æterai obtingeret? Quid perfectius, quam opera præstantissima ei jugiter velle dedicare & consecrare? Certè id nemo voveret velle, nisi is cui hoc Deus specialissimè gratiâ posuisset in corde, cujusque brachium continuè in operatione sancta dignatur dirigere. Opus est hic: *Digitus & Spiritus Dei, opus est Dextra Excelsi.*

De hac potro ope & directione cœlesti diffidere non potuit hæc sancta & sincera Dei dilectrix, quæ pro pignore & archa specialis dilectionis & directionis diviniæ jaculum igitur cupidis, igiturque amoris, exceperat pleno corde & pectore. Rem sicenarat ipsa: *Placuit Deo hæc semel mihi visum exhibere.* Videbam Angelum sinistro meo lateri jaculi propinquum, miro desore fulgentem, in forma corpore ignita curati, vuluque flammeo. Videbaturque mihi ex illi habitu per sublimioribus esse qui toti ignei sunt & accensi, fortè Angelum de his qui Seraphimi dicuntur. Gerebat autem manu armatum, jaculum aureum & latum cum cuspidè ignita: Hoc jaculum aliquoties visus est figere cordi meo, & viscera omnia transvadere, ac extrahere. Tanto vero junctim amore & dolore me inflammatum relinquebat, ut ingemitus & lacrymas penitus solveret. Sed huic dolori & amor admirabilis consortio ita indicibilis suavitas jungabatur, ut non possem non amare hunc dolorem panamque meam, & talem transiitionem non desiderare: quæ affectum omnem à rebus omnibus creatis abstrahens, in Deum, & ejus amorem totum illum transferrebat. Hæc ipsa.

Tali nempe visione, tali que interius exteriusque confusione, representabatur ei vis ignita charitatis, animum sacro vulnere transverberantem, efficacique sua mirè animam inflammantem, quia donum Seraphicum est. Hoc donum cœlitus accipiebat ab illo de quo scriptum est: *Ignis consumens Dominus Deus tuus.* Ab illo de quo & Spona ait: *Lampades ejus, lampades ignis, atque firmamentum.* Sive ut alia lectio habet, *Ala ejus, ala ignis. Sagitta ejus, sagitta ignis flamme Dei.*

Nempe, igitis ubique discurrat citissimè, & scintillas in altum emittit velocissimas. Sic zelus in Terefa à Deo accensus mox orbem pervasit, variis in locis monasteria ædificans, & omnes ad divinum amorem ignito eloquio suscitans. Itaque in illa adimplebari illud quod S. Greg. hom. 14. in Evang. de quibusdam perfectis dicit: *Qui superna contemplationis facibus accensi in solo conditoris desiderio anhelant, nihil jam in hoc mundo cupiunt; solo æternitatis amore paucuntur, terrena queque abjiciunt, cuncta temporalia mento transcendunt. Amant & ardent, loquendo & alios accendunt. Quid ergo istis nisi Seraphim dixorim, quorum cor in ignem consumitur, lucet & urit, quia & mentes illuminant, & eos compungendo in seibus, vitiorum rubiginem purgant?* Talis fuit inter viros Franciscus, Seraphicus Pater.

Pater dicitur. Talis Dominicus, cuius verbum ut facula ardebat. Talis S. Carolus, ignem Christi mitrens in terram, quem vehementer optabat accendi. Talis Ignatius de Loyola, cui pro caelesti augurio hoc anagramma inscriptum legitimus, ob ardorem quo flagrabat, & omnes accendebat:

IGNATIUS DE LOYOLA,
O IGNIS ADEO ILLATUS!

Talem & inter mulieres recte censibus S. Claram, cuius ortus luce & igne coelesti designatus fuit, quia frigidus & tenebrosus suo saeculo lucem fundere debebat & ardorem. Talis Catharina de Senis, omnes cum ardore convocans ad regnum Dei, & ad perfectionis verticem. Talis & Brigitta, ex cuius ore visus est ignis, in quatuor orbis plagas se diffundens. Talis denique nostro saeculo fuit B. Teresa, igne divino sic succensa, ut dici merito possit: *Mulier Seraphica, Materque Seraphica*, cuius ardor adhuc hodie perdurat, & agnoscitur in eius sequacibus.

S. Teresa

desiderio

Deum videndi flagrat.

Caust. 1.

Ch. 2.

Teresa. c. 29.

vita sua.

Psalm. 42.

Caust. 8.

Rom. 9.

S. Teresa

causa per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

ona per-

velli sui Ordinis rigorem; poenitentias, austeritates, orationes, vigiliis, & dura qualibet voluit ordinari; ut hac ratione cooperatur his qui eis reducendis & convertendis verbo & opere incumbant: Cum enim tunc Lutheranismus Ecclesiam inficere cospisset, videns errantes & praevaticantes, tabescebat, & zelo miro afluabat: ut quaquam poster operâ, eos ab inferis revocaret. Verum erga fuit ipsa illud: *Dura sicut infernus amulatio*, quando quidem parata fuerit: pari durissima quoque, ne infernus animas absorberet. O dilectionem fortem! & res amulationem & zelum vehementem, qui & hoc unicum a Deo tandem petebat, AUT PATI, AUT MORI, ut in eius vita susus describitur.

omnes mi-
mas.

in vita To-
nus

de res

Transfige, dulcissime Jesu, cum S. Teresa mellas & viscera animarum nostrarum, saluberrimo amoris tui vulnere, sanctaque charitate, ut languent animae nostrae solo tui desiderio & amore. Procul Cupido profanus, qui alatus est, pharetratus, nudus, sed caecus. Tu o Deus & Cupido sacri amoris, alatus es alis ignis, in pharetra geris igneus sagittas, in Cruce, nudus es, & ibi arcum extendis; sed nequaquam caecus es nec caecos amore transfigis. Sed leis quos tangis, eosque illuminas & accendis, ut te quaerant, inveniant, meditentur, & loquantur, & tandem luce aeternâ perficiantur.

Celsus.

EODEM FESTO

LECT. 177.

Misericordias Domini in aeternum cantabo.
Psalm. 88.

Sanctis nonnulla adscribi solent specialia elogia deis familiaria, vel eorum aliquam specialem gratiam designantia.

De elogiis
S. Teresae
adscriptis.

Sic S. Bernardo, inter brachia sua Passionis Christi instrumenta complectenti affectu tenero, adscribitur hoc Elogium: *Fasciculus myrrha dilectus meus mihi, inter vera mea commorabitur*, Nemo in his verbis, rememorando passiones varias Christi, deliciaebatur.

Capit.

Sic S. Francisco adscribitur, *Deus meus, & omnia*. Quia saepe multas noctis horas hoc ruminando transigebat. Adjicitur illi & istud: *Mihi mundus crucifixus est, & ego mundus*; quia perfectè hoc in ipso adimpletum fuit.

Elogia di-
versorum
sanctorum
Gal. 6.

Sic S. Bernardino illud assignatur: *Pater manifestavi nomen tuum hominibus, nunc ad te venio*: quia gloriam nominis Jesu toto promoveat orbe: & dum id caneretur in choro, exspiravit, ad Deum vadens.

Joan. 17.

Sic S. Dominico adscribi potest illud: *Verbum eius quasi facula ardebat*: quia mater cum concipiens, vira est sibi utero habere caculum, ore facem gestantem, & orbem incendenter.

Eccl. 48.

Sic S. Bononi attribuitur illud: *Eccc elongavi fugiens, & mansi in solitudine*. S. Ignatius Loyola illud.

Psalm. 79.